ש א מיי פט"ז מהלכות אישות הלכה טז טור

ולוה הלכה א טוש"ע ח"מ

סימן קו סעיף א [וברב אלפס כתובות פרק ט דף קיג: עוד שם פרק יא דף

תנז שום היתומים שלשים יום ושום ההקדש

ששים יום ומכריזין בבקר ובערב במאי עסקינן אילימא בבעל חוב עובר כוכבים

ל) כתובות פו.. ב) וכתובות פת. ע"שן, ג) ושם פת.ן,

שינויי נוסחאות

ל] כשחייב מודה (ש"ח). כ] ל"ל ורבא וכ"ח בכתובות פת. וכ"ח ברב חלפס, ג) אפוטרופוס אבל נמצאה שאינו שלו נזקקין ואין . . . . מעמידיו אפוטרופום אמרי מעמידין אפוטרופוס חמלי (ש"ח), ד] הלכן אגן אזדקוקי (ש"ח), ד] הנפרעת. כתובה שלה (ש"ח), ו] גיי ל"ק הד"יה וכל"ל תימה כו' וחור"י דאע"ג דלא אמר תגו נוקקין והל דנקט כו' ומנה זו נוקקין והל דנקט כו' ומנה זו לשייך ביה תנו משום הכי איצטריכא ליה ועוד כו', [] כ"י דתנו דקאמר היינו יהודה שחייב לו והא דנהט [והשחר נמחק] (ש"ח), ה] כגון שלא תבעוהו והודה מעלמו שלא תבעודה וסולס מענמו וכדאמרינן נפרק גט פשוט (ש"ח), ט] שאמר מנה לפלוני בידי רש"ש, י] ג'י לפלוני בידי רש"ש, י] ג'י לפלוגי בידי לש"ש, ין גיי ל"ק כאן מה"ד ואין מעמידין כו' אם לאו או אם יש לו שובר הס"ד ואח"כ מה"ד אמרי נהרדעי כו' ומעמידין אפוטרופוס פי' בכולה שדה זו ומנה זו ומעמידין אפוטרופום לידע אם פרע כוי במורת מתנה המ"ד ואח"כ מה"ד אמר רג אשי כוי, יא] סהדי משקרא לא מחזקינן (צ"ק), כ] דאחזוקי ביה נחיי אבוה אמר ליה וכי mmm. יגו שלו מתר ניה וכי (שיח), יגן שנו נזקקין ומקבלין (שיח ובעייז בציק), יד] ואין לומר אחזוקי (שיח), וגי' צ"ק ואין זה אחזוקין, עון שהוא (צ"ק), עון לפניע שם אימא רב אושעיא, יון אס לאו דשמא אושביא, ין מס מהיו שבא פרע ושכח וים לו קובר ויעמידו כו' [והשלר נמחק] (ש"ח), יח] נ"ל או אם יש לו שובר. יטו עדות פרעוז או לררי. התפסת

שימה מקובצת

סתפסת לרלי. (ש"ח), ל] דמשום שחייב לו כשאמר מנו אמרינן כאילו נתקיים

לינמר. גליון. הכא מיירי במלוה דעובד כוכבים בלא רבית וקבל עליו להמתין ימי ההכרזה. הרא״ש ז״ל: תום' ד"ה רכא אמר כו' הרא״ש תירץ דרכא דאמו טעמא משום שובר לא קשה . ליה כל הני ברייתות דמוקי . לה כמ״ד אין כותבין שובר: ד״ה אמר ליה כו' ליחוש יב הונא ורב הונא אקשי יה ושני ליה וקבלה מיניה ובתר כן אמר מילתיה: ד"ה ואין מעמידין כו' עדות פרעון או התפסת צררי. נליון. דכיון דאמר שדה זו מנה זו ודאי דקדק ועמד על אבל אם אנו כווו כווע ממא לא ומנה סתם חיישינן שמא לא דקדק יפה ושכח הפרעון לכך צריך להעמיד לכך צריך להעמיד האפוטרופוס, ובנמצאת שאינה שלו שיש עדים שאינה שלו שיש עדים שהיתה של אדם אחר ולא אכלה שני חזקה נזקקין להחזיר שדה לבעלים ואין . מעמידין אפוטרופוס לחזור ולהכחיש העדים כר׳.

תוספות הרא"ש ז"ל.

אילימא בבעל חוב עובד כוכבים. דלא בעי למינטר עד דגדלי מי לאית להמתין ימי הכרוה: ת"ש. דתניא לעיל [כא:] גבי הכרוה על מנת ליתן לאשה כו': מי לאית. לימי הכרוה: רצא אמר. הא דאין נזקקין לנכסי יתומין: משום שובר. דשמא שובר היה לאביהם

על השטר הזה שפרעו ויתומים אין יודעין היכן הוא: הנפרעם הו שלא בפניו. כגון ששלח לה בעל גט ממדינת הים: לא שנו. דבית דין יורדין לנכסי אדם שלא בפניו אלא כתובת אשה משום חינה הבל בעל חוב ימתין עד שיחזור: ואם אמר. אביהן תנו נוקקין: שדה זו ומנה זו. אם אמר תנו שדה זו לפלוני בחובו או מנה זו נוקקין ליתן לו ואין נריך להעמיד אפוטרופוס ליתומים על כך: שדה סתם ומנה סחם נוקקין ומעמידין אפוטרופום. ליתומין לברור להן חלק יפה ולהגבות את זה מן הזיבורית: אבל נמלאת ביד היתומים שדה אחת שלא היתה של אביהן אלא גזולה מקקין להוליא גזילה מידם ואין לריך אפוטרופוס: בכולהו. אפי׳ שדה זו ומנה זו נזקקין ומעמידין אפוטרופוס בר מנמנאת שאינה שלו דאין נריך אפוטרופום אלא מיד מוליאין אותה מידם דאחזוקי סהדי המעידים על הגזילה בשקרי לא מחוקינן: מחני

מי צאית אלא פשימא בבעל חוב ישראל בשלמא לרב הונא בריה דרב יהושע מוקי לה 15 בשחייב מודה אלא לרב פפא קשיא אמר לך רב פפא אי בעית אימא כתובה משום חינא ואי בעית אימא בבעל חוב עובד כוכבים שקיבל עליו לדון בדיני ישראל אי קיבל עליו לינטר להו עד דגדלי שקיבל עליו לזו ולא קיבל עליו לוו ת"ש על מנת ליתן לאשה כתובתה ולבעל חוב חובו במאי עסקינן אילימא בב"ח עובד כוכבים מי ציית אלא פשיטא בבעל חוב ישראל בשלמא לרב הונא בריה דרב יהושע מוקי לה בשחייב מודה אלא לרב פפא בשלמא כתובה משום חינא אלא בעל חוב קשיא לעולם בבעל חוב עובד כוכבים וכגון שקיבל עליו לדון בדיני ישראל אי קיבל עליו לינמר להו עד דגדלי שקיבל עליו לזו ולא קיבל עליו לזו רבא אמר משום שובר א"ל רב הונא בריה דרב יהושע לרבא

ומי חיישינן לשובר והתנן 🌣 הנפרעת שלא בפניו לא תפרע אלא בשבועה יואמר ר' אחא שר הבירה מעשה בא לפני ר' יצחק נפחא לאנטוכיא ואמר לא שנו אלא כתובת אשה משום חינא אבל בעל חוב לא יו ורבה אמר רב נחמן באפילו בעל חוב גמי ואי חיישת לשובר התם גמי ניחוש א"ל התם כדאמריגן מעמא שלא יהא כל אחד נוטל מעותיו של חבירו והולך ויושב לו במדינת הים אמר רבא הלכתא אין נזקקין לנכסי יתומין ואם אמר תנו נזקקין שדה זו ומנה זו נזקקין ואין מעמידין אפומרופום שדה סתם ומנה סתם נזקקין ומעמידין אפומרופוס גז אמרי נהרדעי יבכולהו נזקקין ומעמידין אפומרופוס לבד מנמצאת שדה שאינה שלו דאחזוקי סהדי בשקרי לא מחזקינן אמר רב אשי הלכך זו אזדקוקי לא מזדקקינן דהא אמר רבא הלכתא אין נוקקין ואי מָזדקקינן מוקמינן אפוטרופום דאמרי, נהרדעי בכולהו נוקקין ומעמידין אפוטרופום לבד מנמצאת שדה שאינה שלו דאחזוקי סהדי בשקרי לא מחזקינן:

אין נותנין אדם עשוי שלא להשביע את בניו אבל תבעוהו והודה אפילו בלא אתם עדי ולא אתר תנו נותנין דאין אדם משטה בשעת מיתה כדמוכת בשילהי פרק גט פשוט (שם קעה:): ש אכור רב אשי הצבך אזרקוקי בו' ראמר רבא הצבתא אין נוקקין. פירוש בעלמא היכא דאיכא למיחש ללררי כמו מילמא דרב אסי אין נזקקין לנכסי יחומים ואי אזדקיקנא פירוש היכא דנזקקין כגון שדה זו ומנה זו דאמר רבא נזקקין ואין מעמידין אפוטרופוס בהא לא סבירא לן כרבא אלא מוקמינן אפוטרופוס דאמרי נהרדעי בכולהו נזקקין ומעמידין אפוטרופוס לבר מנמצאת שדה שאינה שלו דאחזוקי יאן שיקרא לא מיזדקיקנא ואין לריך להעמיד אפוטרופוס וא״ת דבפרק הגוזל בתרא (ב״ק קיב. ושם) בר חמוה דרבי ירמיה טרק גלי באפיה דר׳ ירמיה אתא לקמיה דרבי אבא א"ל שלו תובע א"ל והא מייתינא סהדי דאחזקי יבו בחיי אבוה [א"ל] וכי מקבלין עדות שלא בפני בעל דין ומ"ש משמעתין דהיכא דנמנאת שאינה שלו יש מוקיקין ומקבלין עדות אע"פ שהיתומים קטנים וי"ל דהתם מתחלה היתה של אביו דיתום כי נמי איכא סהדי דאסויק אין לנו לקבל עדות זה ואין ידו אסווקי סהדי בשיקרא דשמא שום תנאי היה לאביו עמו להסויק [אע"פ] שהוא שלו אבל בשמעתין דנמצאת שדה שאינה שלו שהעדים מעידים שגולה הלכך לא מחוקינן סהדי בשקרי שמא לא גולה אלא ודאי גולה וליכא למימר שמא שו חור ולקחה כיון דבגזילה בא לידו לא אמרינן שמא חזר ולקחה כי הדבר ברור שהאב גזלה ואינו של אביו ושפיר נקבל העדות דגזלה האב שלא בפני בעל דין כיון שהדבר ברור לנו שאין השדה של אביו וכן בהך דהגחל בתרא (שם:) דקאמר רבי יוו יהושע תנוק שתקף בעבדי אביו וירד לחוך שדה חברו ואמר שלי הוא אין אומרים לו המתן עד שיגדיל אלא מוליאין אותו מתחת ידו ומסיק הש"ס דהתם דמפקינן מיניה דלא קיימא אחזקה דאבוה משמע דאיכא מילי דמקבלין עדות שלא בפני בעל דין ולכך נראה דהיכא דחייב מודה ממלוה על פה דנוקקין ויעידו עדים ששמעו הודאת האב בפני ב״ד ויגבו משל היתומים החוב על פי העדות ולא אמר אין מקבלין עדות אלא בפני בעל דין כיון שהדבר ברור בלא שום גמגום שהודה האב דמי לנמנאת שאינה שלו ומיהו מדררא דממונא הבאה מחמת יתומים כי נמי ידעינן בברור שלא התפיסו לררי כל החוב הבא מחמת היחומים אין נוקקין כדאיתא פרק שור שנגח ארבעה וחמשה (ב״ק לנו. ושם) דשור שהזיק פטור מטעם דאין נוקקין ופירש ר"י דלא שייך לררי ומכל מקום אין נזקקין דאין מקבלין עדות שלא בפני בעל דין: ואין מעמידין אפומרופום. כיון דאמר שדה זו ומנה זו אין אריך להעמיד אפוטרופום לידע אם פרע אם לאו יש יש ויש לו שובר ומעמידין האפוטרופום לידע אם פרע אם לאו ויש לו שובר ויעמידו האפוטרופום לבקש השובר בין חפלי המת או למלוא שום עדות יש התפסת לררי וא״ת כיון דאמר תנו אפי׳ אינו חייב כלום יתנו לו כיון דמלוה מחמת מיתה הוא ויהא מתנה בעלמא ויש לומר שהוא סבור להתחייב בשביל חובו ולא לשום מתנה הלכך אין לתת אותה אלא למי שמתחייב לו וכן משמע פרק גט פשוט (ב"ב קעד:) על ההיא שהבאתי לעיל אתר תנו קיימיה לשטריה אלמא דמשום כו שיודע לו כשאמר תנו כאילו נתקיים השטר אבל אם לא היה חייב לא היה נותן בתורת מתנה: אבורי נהרדעי בבודהו נוקקין ומעמידין אפושרופום. פירוש בכולהו שדה זו ומנה זו:

דבא אמר משום שובר. ואיכא בינייהו בין רב הונא בריה דרב יהושע דאמר משום לררי ובין רבא דאמר משום שובר היכא שמסר שטרותיו לאדם אחד בפני עדים ואמר דאין לו שום שטרות כי אם אותם שמסר לו דהשתא לשובר ליכא למיחש שהרי מסר כל שטרותיו

> מסר ליה אבל לזררי מ"מ איכא למיחש: אמר ליה רב הונא בריה דרב יהושע לרבא ומי חיישינן לשובר והא תנן הנפרעת שלא בפניו בו'. ואי חיישינן לשובר הכא נמי ליחוש וא"ת רב הונא בריה דרב יהושע תקשי ליה נמי לנפשיה ליחוש לנררי וי"ל דהוה פשוט לרב הונא בריה דרב יהושע דמשום לררי איו למנוע לפרוע שלא בפניו משום שלא יהא כל אחד ואחד נוטל מעותיו של חבירו ויושב לו במדינת הים אבל משום חששה דשובר לה הוה מסיק אדעתא לומר כן ומשום הכי הקשה לו ליחוש לשובר ותירך לו התם כדאמרי׳ שלא יהא כל אחד ואחד כו׳: ואם אמר תנו נזקקין. לכאורה פירוש תנו החוב והיינו כרב

לוה ואם איתא דהוה ליה שובר הוה

הונא בריה דרב יהושע דהיכא דחייב מודה נוקקין ול"ע אמאי שבק לישנא דחייב מודה ושמא לכך נקט האי לישנא תנו דשייך בחוב ובמתנה דאם לוה אביהם ליתומים ליתן מתנה דנותנין אם לוה בתורת המחלק נכסיו מתנה בכולה או במקלתה ועשה קנין והכי נמי משמע קלת דבמתנה קמיירי מדקאמר שדה זו ומנה זו נזקקין לו: יו ואם אמר תנו נוקקין. ותיתה פשיטא שאם אמר תנו

נזקקין כיון שנתנה במתנה ואומר ר"י זו נזקקיו (אילטריכא ליה) והא וו מקקין (אינטריכא ליה) והא דנקט לישנה דתנו משום דמסיים ביה שדה זו ומנה זו דשייך ביה תנו ועוד איכא הודאה דלא סגי דלא אמר בהו תנו או אתם עדי כגון יו שהודה מעלמו (והא דאמרי׳) בפרק גט פשוט (ב"ב קעד:) שכיב מרע שאמר שו תנו מנה לפלוני אמר תנו נותנין לא אמר תנו

מזדקקינן דלא אתפשי׳ צררי: אלא לרב פפא. דאמר יתמי בב"ח גוי. ומשום רבית וקביל עליו לדון בדיני ישראל להכרזה]: רבא אמר משום שובר. לא הוה מזדקק רב נחמן מעיקרא דאיכא למימר שמא שובר היה ביד לוה שפרוע שטרו של מלוה שפרוע שלה מלוה
ואבדו הילכך אין נוקקין: לא
שנו דנאמנת בשבועה ולא
חיישינן לשובר אלא כתובת
אשה משום חינא: [ואי
חיישת לשובר] התם נמי
יניתוש. בכ"ח אמאי נפרע שלא בפניו בשבועה ניחוש שמא שובר יש לו ללוה: שמא שובר יש לו ללוה: [א"ל] התם. בב״ח הנפרע שלא בפניו אמרינן לא . חיישינז לשובר כדאמרי חיישינן לשובר כראמריי טעמא אבל בעלמא חיישינן לשובר: ואם אמר אבי היתומים קודם מיתתו תנו לפלוני נזקקין ב"ד ונותנין: ואם אמר תנו שדה זו ומנה ואם אמר ותו שרה זו ומנה

וו לפלוני נוקקין ואין

מעמידין אפומרופום

ליתומים על זה הדבר לדון

עם המלוה דכיון דאמר

בפירוש שדה זו ומנה זו נותנין אותה לו: [אבל אם אמר שדה כתם ומנה כתם אמר שדה כתם ומנה פתם נזקקון ומעמידין אפוטרופוס ליתומים שיטעון שמא לא אמר על שדה זו אלא על זו וידחהו לזיבורית: אבל נמצאת שהיתה לו שדה שלא היתה של מת אלא של שלא היתה של מת אלא של זה שצוה ליתנה לו ודאי נותנין לו אותה שלא היתה שלו אע"ג דאמר שדה סתם ואין מעמידין אפוטרופוס דכיון דאיכא עדים דאמרי שלא היתה שלו אלא של זה אין צריך אפוטרופוס דאחזוקי מהדי בשקרי דאמרי רשל זה היא לא מחוקינן:

קיג. עוד שם פרק יח דף קכד.]: יא ג מיי' פי"ב מהלכות מלוה ולוה הלכה ה ו טוש"ע ח"מ סימן קי סעיף ד ה וע"ש:

מוסף רש"י

שר הבירה. כך כינויו (כתובות פח.). לא שנו. שיורדין נ"ד לנכסי אדם שלא בפניו (שם).

רבינו גרשום

בשלמא לרב הונא מוקים לה בשחייב מודה. משום הכי בכולהו מעמירין אפומרופום. אפילו באומר